

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง "การสื่อสารเชิงอวัจนะของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ในปัจจุบัน" ซึ่งผู้วิจัยจะทำการศึกษาดังผู้ประกาศข่าวหลักของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 , 5 , 11 และไอทีวี นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

1.รูปแบบการวิจัย

ใช้วิธีการวิจัยแบบการสำรวจ (Survey) และกึ่งทดลอง (Semi-Experimental Design) โดยอาศัยวิธีการแบบ Completely Randomized Design (CRD) ซึ่งเป็นการทดลองเพื่อเปรียบเทียบ t-treatment means และใช้วิธี LSD (Least Squae Significant Difference) เพื่อเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่าง t-treatment means ทั้งนี้จะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาการสื่อสารเชิงอวัจนะของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ ว่ามีผลต่อการติดตามเนื้อหาข่าวของผู้ชมเพียงใด และมีผลต่อความน่าเชื่อถือของผู้ชมอย่างไร ทั้งนี้ยังจะทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้ชมข่าวโทรทัศน์ที่มีต่อการสื่อสารอวัจนะของผู้ประกาศข่าวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาใช้วิเคราะห์ และอภิปรายให้สมบูรณ์ตามระเบียบวิธีวิจัยต่อไป

2.กลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้ได้ประชากรที่สามารถเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ ผู้วิจัยจึงกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันในด้านเพศและอาชีพ แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาที่เท่ากันนั่นคือ ระดับปริญญาตรี และอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปีโดยประมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลต่างๆ ที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ได้ชัดเจนจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาเป็นผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการสื่อสารเชิงอวัจนะของผู้ประกาศข่าวในปัจจุบันรวมทั้งสิ้น 30 คน แบ่งเป็น

- 1.ประชาชนทั่วไปเพศหญิง จำนวน 15 คน
- 2.ประชาชนทั่วไปเพศชาย จำนวน 15 คน

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นัดหมายให้กลุ่มตัวอย่าง ได้ชมเทปบันทึกการรายงานข่าวของผู้ประกาศข่าวแต่ละสถานีที่กำหนดไว้เป็นตัวอย่าง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้เห็นวิธีการรายงานข่าวที่ชัดเจน เพื่อที่จะสามารถตอบคำถามต่างๆ ได้อย่างสมบูรณ์ และตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เทปบันทึกภาพและเสียง

เทปที่ใช้จะเป็นเทปบันทึกทั้งภาพและเสียง ของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ที่ได้ทำการคัดเลือกไว้ ได้แก่ ช่อง 3 , 5 , 11 และไอทีวี ซึ่งผู้วิจัยจะทำการบันทึกภาพและเสียงของผู้ประกาศข่าวช่อง 3 จำนวน 1 ท่าน ได้แก่ คุณสุทธิพงศ์ ทัตพิทักษ์กุล เนื่องจากเป็นผู้ประกาศข่าวที่มีรูปแบบที่ไม่เหมือน ผู้ประกาศข่าวรุ่นก่อน และยังเป็นผู้ประกาศข่าวที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างดีในบทความของหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง เมื่อปลายปี พ.ศ.2542 ที่ผ่านมา จึงเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะเป็นตัวอย่างในการศึกษา ว่าในความเป็นจริงแล้วนั้นรูปแบบของผู้ประกาศข่าวท่านนี้มีลักษณะที่ดีหรือไม่ดีอย่างไรตามความคิดเห็นของผู้ชม และเปรียบเทียบความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างความสำคัญของการใช้วัจนภาษาด้านต่างได้แก่ ภาพโดยรวมของตัวผู้ประกาศข่าว ลักษณะการอ่าน และภาพรวมของห้องส่ง นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้คัดเลือกสถานีโทรทัศน์อีก 3 ช่อง ที่มาเป็นตัวอย่างในการทดลอง ได้แก่ ช่อง 5, 11 และไอทีวี ด้วยเหตุผลดังนี้

สถานีโทรทัศน์ช่อง 5 นั้น เนื่องจากเป็นสถานีโทรทัศน์ที่มีลักษณะการบริหารงานภายใต้รูปแบบของทหาร จึงเป็นจุดน่าสนใจว่า ลักษณะการรายงานข่าวของผู้ประกาศข่าวนั้น จะมีแบบแผนเหมือนกับระบบของทหารหรือไม่ ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกเป็นตัวอย่างในการทดลอง

สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 นั้น ตามลักษณะของการบริหารงานจะเป็นรูปแบบที่อยู่ภายใต้รัฐบาล จึงน่าสนใจว่ารูปแบบของผู้ประกาศข่าวนั้นจะมีลักษณะเป็นทางการหรือไม่อย่างไร และผู้ประกาศข่าวมีลักษณะการใช้วัจนภาษาเป็นอย่างไรตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

สถานีโทรทัศน์ไอทีวี เนื่องจากตามรูปแบบนั้นเป็นลักษณะของทีวีเสรี จะเสนอข่าวสารต่างๆ ด้วยความเป็นเสรี จึงมีจุดน่าสนใจว่า รูปแบบของผู้ประกาศข่าว นั้น มีลักษณะที่เป็นเสรี และมีเอกลักษณ์ในการรายงานข่าวอย่างที่เป็นทีวีเสรีหรือไม่อย่างไรตามความเห็นของผู้ชมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

นอกจากนั้นเพื่อให้เห็นถึงการสื่อสารเชิงอวัจนอย่างชัดเจน จึงบันทึกเทปภาพและเสียงของผู้ประกาศข่าวของ 5 , 11 และไอทีวี ซึ่งทั้ง 3 สถานีนี้มีความแตกต่างกันไปตามรูปแบบขององค์กร ทำให้เหมาะที่จะนำมาศึกษา เพื่อเปรียบเทียบว่าในการชมการรายงานข่าว นั้น ผู้ชมมักจะมองถึงข้อบกพร่องในด้านใดของการใช้อวัจนภาษาบ้าง โดยทำการบันทึกในช่วงข่าวที่มีบริบทต่างกันคือ ข่าวทั่วไป(ข่าวการเมือง) ข่าวธุรกิจ และข่าวกีฬา

3.2 โทรทัศน์ และเครื่องฉายวีดีทัศน์

ผู้วิจัยจะใช้โทรทัศน์ที่มีขนาดใหญ่พอที่จะให้กลุ่มตัวอย่างเห็นภาพ และได้ยินเสียงอย่างทั่วถึง ซึ่งจะมีภาพที่คมชัด และมีเสียงที่ดังชัดเจน ทำให้กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบแบบสอบถามได้ตรงกับภาพและเสียงที่เห็น

3.3 สถานที่ในการเก็บข้อมูล

สถานที่ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจะมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนของกลุ่มทดลองต่างๆ รวมทั้งมีบรรยากาศในการชมที่เหมาะสม ทั้งเรื่องอุณหภูมิ แสง และปราศจากสิ่งรบกวนจากภายนอก เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีสมาธิในการชม และวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี

3.4 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 3 ชุดดังนี้

3.4.1 ชุดที่หนึ่ง ประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารเชิงอวัจนะ ของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ (ผู้ตอบแบบสอบถามยังไม่ได้ชมตัวอย่างของผู้ประกาศข่าวที่กำหนดไว้) ซึ่งมีประเด็นคำถามครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

ข้อมูลส่วนบุคคล

- เพศ
- อายุ
- การศึกษา
- อาชีพ

ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารเชิงอวัจนะ ของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์

- การชมข่าวโทรทัศน์
- ปัจจัยที่ทำให้ติดตามข่าวทางโทรทัศน์
- ลักษณะบุคลิก หรือคุณสมบัติของผู้ประกาศข่าวที่มีผลทำให้ติดตามการรายงานข่าว
- ความประทับใจต่อตัวผู้ประกาศข่าว และสถานี

3.4.2 ชุดที่สอง ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น และทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะให้ความเห็นเกี่ยวกับลักษณะการสื่อสารเชิงอวัจนะด้านต่างๆ ของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ ที่มีผลต่อการติดตามเนื้อหาข่าว (กลุ่มตัวอย่างชมเทปบันทึกภาพและเสียงของผู้ประกาศข่าวช่อง 3 ได้แก่ สุทธิพงศ์ ทัดพิทักษ์กุล) ซึ่งครอบคลุมประเด็นคำถามต่างๆ ดังนี้

- ลักษณะการสื่อสารเชิงอวัจนะ ที่มีผลทำให้ติดตามการรายงานข่าว ของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์ แบ่งเป็น ด้านภาพโดยรวมของตัวผู้ประกาศข่าว ลักษณะการอ่าน และภาพรวมของห้องส่ง
- ความประทับใจ หรือไม่ประทับใจ และเหตุผล
- ภาพลักษณ์ในด้านการเป็นคนที่ชื่อเสียงทางด้านต่างๆ เช่น นักร้อง นักแสดง มีผลต่อการเชื่อถือและติดตามการรายงานข่าว ของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์หรือไม่ อย่างไร

3.4.3 ชุดที่สาม ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น และทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะให้ความเห็นเกี่ยวกับความไม่เหมาะสมในการใช้อวัจนภาษาด้านต่างๆ ของผู้ประกาศข่าวโทรทัศน์สถานีต่างๆ ที่กำหนดไว้ได้แก่ ช่อง 5 , 11 และไอทีวี (กลุ่มตัวอย่างชมเทปบันทึกภาพและเสียง) ซึ่งครอบคลุมประเด็นคำถามต่างๆ ดังนี้

- ลักษณะการรายงานข่าวที่ไม่เหมาะสมของผู้ประกาศข่าวทั่วไป (ข่าวการเมือง)
- ลักษณะการรายงานข่าวที่ไม่เหมาะสมของผู้ประกาศข่าวธุรกิจ
- ลักษณะการรายงานข่าวที่ไม่เหมาะสมของผู้ประกาศข่าวกีฬา

4. การทดสอบเครื่องมือวิจัย

การทดสอบความเที่ยง (Validity) และความตรง (Reliability) ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถาม ซึ่งได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และคณาจารย์ว่าครอบคลุมเนื้อหา แนวคิด และทฤษฎีของงานวิจัยแล้วนั้น ไปดำเนินการทดสอบ (Pilot Test) กับกลุ่มประชากรเป้าหมาย จำนวน 15 ฉบับ ทั้งนี้เพื่อเป็นการตรวจสอบในความแม่นยำของคำถาม รวมทั้งสอบถามถึงความยากง่ายในการตั้งคำถาม การใช้ภาษา ความเหมาะสมของคำถาม และความชัดเจนของคำถาม เพื่อนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์มากขึ้นก่อนนำไปใช้จริง

5. วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยได้ติดต่อบุคคลที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนอย่างเป็นทางการ เพื่อเชิญให้มาเป็นผู้ร่วมตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์วิธีการรายงานข่าวที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเชิงอวัจนะของผู้ประกาศข่าวตามเทปบันทึก

5.2 ผู้วิจัยจัดเตรียมเทปบันทึกการรายงานข่าว ของผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ต่างๆ ที่กำหนดไว้ได้แก่ ช่อง 3 , 5 , 11 และไอทีวี

5.3 ผู้วิจัยจัดเตรียมห้องที่ใช้เป็นที่เก็บรวบรวมข้อมูล

5.3 ผู้วิจัยจัดเตรียมอุปกรณ์ในการฉายเทปบันทึกการรายงานข่าวได้แก่ โทรทัศน์สี และวีดีโอเทป

5.5 ผู้วิจัยได้จัดเตรียมแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุดสำหรับกลุ่มตัวอย่าง และอีก 20 ชุดไว้สำรอง

5.6 ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม 3 ชุดที่เตรียมไว้ โดยแจกชุดที่ 1 ก่อนชมเทปบันทึกภาพและเสียง จากนั้นผู้วิจัยแจกชุดที่ 2 และเปิดเทปบันทึกภาพและเสียง ของผู้ประกาศข่าวช่อง 3 ให้กับกลุ่มตัวอย่าง เมื่อกกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามชุดที่ 3 และเปิดเทปบันทึกภาพและเสียงของผู้ประกาศข่าว ช่อง 5 , 11 และ ไอทีวี ในข่าวประเภทต่างๆ ได้แก่ ข่าวทั่วไป(ข่าวการเมือง) ข่าวธุรกิจ และข่าวกีฬา และให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามจนครบจึงเก็บแบบสอบถามทั้งหมด

5.7 ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมด 30 ชุดจากกลุ่มตัวอย่าง และนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามต่างๆ ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติพื้นฐาน เพื่อหาค่าทางสถิติ โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{เปอร์เซ็นต์ของข้อมูล} = \frac{\text{จำนวนข้อมูล}}{\text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}} \times 100$$

นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิเคราะห์ผลทางสถิติ เพื่อเปรียบเทียบหาค่าเฉลี่ย และความแตกต่างของลักษณะการสื่อสารเชิงอวัจนะด้านต่างๆ โดยวิธีที่ใช้ทดลองเรียกว่า Completely Randomized Design (CRD) เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยลักษณะการสื่อสารเชิงอวัจนะด้านต่างๆ โดยใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์ที่เรียกว่า Analysis of Variance (ANOVA) ซึ่งทำโดยการใช้โปรแกรมทางสถิติที่เรียกว่า SAS

สุดท้ายผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามทั้งหมดมาสรุปประเด็นสำคัญ และแสดงการแปรผล นำเสนอไว้ในบทที่ 4 และสรุปผล อภิปรายผล รวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ ไว้ในบทที่ 5